JAPONYA: ÜLKE RAPORU

ŞUBAT 2024

Nevşehir Ticaret ve Sanayi Odası

İçindekiler

A. Genel Bilgiler 2
Coğrafi Konum ve Arazi Yapısı 2
Nüfus ve İşgücü Yapısı 2
Siyasi ve İdari Yapı 4
B. Ekonominin Genel Durumu 5
C. Dış Ticaret 8
Genel Durum 8
İhracat 9
İthalat 9
Başlıca Ülkeler İtibari ile Dış Ticaret 10
İhracat 10
İthalat 10
D. Dış Ticaret Politikası 11
İthalat Rejimi 11
İthalat Yasağı ve Kısıtlamaları 12
Gümrük Tarife ve Vergileri 12
Gümrük Gereklilikleri ve Belgeler 13
Etiketleme ve İşaretleme Gereklilikleri 14
Standartlar 14
İhracat Rejimi 15
E. Türkiye ile Ticaret 15
Türkiye'nin Japonya'ya İhracatında Başlıca Ürünler 15
Türkiye'nin Japonya'dan İthalatında Başlıca Ürünler 16
..... 16
F. Diğer Faydalı Bilgiler 16
Vize 16
Önemli Temsilcilikler 17
G. Kaynakça 18

A. Genel Bilgiler

Resmi Adı	Japonya Devleti
Yönetim Şekli	Parlamenter Monarşi
Nüfus	124, 621 milyon (2023)
Dil	Japonca
Dinler	Şinto (% 70,5), Budizm (% 67,2), Hıristiyanlık (% 1,5) ve diğer dinler (% 5,9)
Etnik yapı	Japon (% 97,9), Çinli (%0,6), Koreli ve diğer
Yüz Ölçümü	377, 915 km2
Başkent	Tokyo
Para birimi	Japon yeni

(Kaynak: CIA World Factbook)

Coğrafi Konum ve Arazi Yapısı

Doğa Asya bölgesinde yer alan Japonya, Kore yarımadasının doğusu, Çin Halk Cumhuriyeti ve Rusya'nın Sibirya bölgesinin kuzeybatısında konumlanmaktadır. Kuzey Pasifik Okyanusu ve Japon Deniz'i arasında sıkışmış adalar ülkesidir. Diğer hiçbir ülke ile kara bağlantısı bulunmamakta ve binlerce adadan oluşmaktadır. Kuzeyden güneye doğru en büyük dört adası: *Hokkaido*, *Honshu* (en büyük ve kalabalık ada olup başkent Tokyo'yu da içermektedir), *Shikoku* ve *Kyushu*'dur. Ülkenin güneybatısında diğer büyük bir ada olan *Okinawa* adası yer almaktadır.

Kara ve deniz suları dâhil olmak üzere toplam yüz ölçümü 377, 915 km2'dir. Bu alan Türkiye'nin yarısına tekabül etmektedir. Arazi yapısı çoğunlukla engebeli ve dağlıktır. Ülke arazisinin %68,5'i ormanlık alanla kaplı olup tarıma elverişli arazi %12,5'dur. Ülkenin en yüksek dağı 3, 776 metrelik *Fuji* dağıdır. İklim olarak çeşitlilik göstermektedir. Kuzeyde soğuk ve değişken, güneyde ise ılıman ve tropikal iklim vardır. Japonya Dünya'da en çok depremin görüldüğü ülkedir; ülkedeki diğer yaygın doğal afetler tayfun, tusunami ve seldir.

Nüfus ve İşgücü Yapısı

2023 yılında Japonya'nın nüfusu 123 milyon 719 bin civarı olarak sayılmıştır. Japonya dünyada en hızlı yaşlanan nüfusa sahip ülkedir. Yüksek yaşam standartları ve sağlık hizmetlerinin kalitesi nedeniyle ortalama yaşam ömrü çok yüksektir. Ortalama yaşam ömrü erkekler için 82,

kadınlar için 88'dir. Ortalama doğum oranı 1,39 olup nüfus devamlılığı için gereken 2,1 oranının çok altındadır. Nüfusun neredeyse üçte biri 65 yaş ve üstüdür. Hızlı nüfus yaşlanması ve iş gücü eksikliği nedeniyle sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilirliği ve yaşlı bakımı gibi toplumsal ve ekonomik sorunlar ortaya çıkmıştır.

Nüfus yapısı:

- 0-14 yaş arası: % 12,29
- 15-64 yaş arası: % 58,49
- 65 yaş ve üstü: % 29,22

Etnik olarak homojen bir yapıya sahip olan ülkenin yaklaşık %98'inin Japon olduğu bilinmektedir. Diğer etnik gruplar: Koreli, Çin, Vietnam, Filipinler ve Brezilyalılardır. Ayrıca, kuzeyde Hokkaido adasında yaşayan ve soyu tükenmekte olan yerli ırk Ainu'ların sayısının 25 bin civarı olduğu düşünülmektedir. Sıkı göçmen politikası ile ünlü Japonya düşük vasıflı işlerde çalışan yabancılara kalıcı oturum vermemektedir. Düşük vasıflı işlerde çalışan yabancılar geçici göçmen programları yoluyla kısa dönem (5 yıl) istihdam edilmektedir. Göçmenlerin çalışma süreleri dolduğunda ülkelerine dönüşü zorunludur. Öte yandan ülkedeki yabancı öğrencilerin çoğu da yarı-zamanlı işlerde çalışarak işgücü eksikliğini gidermeye yardımcı olmaktadırlar. Japonya'nın mülteci kabul oranı Dünya'da en düşük ülkeler arasındadır. Sadece belirli nitelikli işlerde çalışan yabancılara kalıcı oturum statüsü verilmektedir. Ayrıca, Japonya çifte vatandaşlığa izin vermemektedir. Japon vatandaşlığına geçmek isteyen yabancıların sahip oldukları diğer vatandaşlıklardan çıktıklarını ispat etmeleri gerekmektedir. Japonya'da en yaygın iki din Şinto (yerel din) ve Budizm'dir, nüfusun çoğunluğu da bu iki dine inanır. Japon toplumunda birden fazla dine inanmak ve Hıristiyanlığa ait bayramları kutlamak garip karşılanmaz.

Dini İnanış:

- Şinto: % 70,5
- Budizm: % 67,2
- Hıristiyanlık: % 1,5
- Diğer dinler: % 5,9

Nüfusun %92'si şehirlerde yaşamaktadır. Kırsal alanda nüfus küçülmesi sorun teşkil etmektedir. Japonya'nın başkent Tokyo'dan sonraki en büyük üç şehri Osaka, Nagoya ve Fukuoka'dır.

Siyasi ve İdari Yapı

Japonya, tarihte varlığının büyük bir kısmında askeri feodalizm ile yönetilmiştir. 1600'de ülkedeki iç savaşı sonlandırıp milli birliği sağlamayı başaran Tokugawa Shogunluk'u iki yüz elli yıl kadar bir süre ülkeyi askeri feodalizm ile yönetmiş ve Japonya'yı dış dünyaya kapatmıştır. Bu dönemde Japonya sadece Hollanda, Çin ve Kore ile belirli noktalarda sınırlı ticari ilişkiler yürütmüştür. Kapalılık döneminde yabancıların Japonya'ya giriş ve Japonların ülkeden çıkışı yasaklanmıştır.

19. yüzyılın ortasında başta Amerika Birleşik Devletleri (A.B.D.) olmak üzere Batılı devletler Japonya'yı dış dünyaya açılmaya zorlamıştır. Bunu takiben Japonya Batılı devletler ile eşitsiz ticari anlaşmalar imzalamış ve ülkeyi yabancı varlığına açmıştır. Yabancıların ülkeye girişi ile beraber Japonya'da siyasi iktidarı ele geçiren bir kısım samuray ülkede modernleşme (Meiji Restorasyonu) sürecini başlatmıştır. Meiji Restorasyonu sürecince (1868-1912), ilke defa yazılı bir anayasa kabul edilmiş, parlamento kurulmuş, halka oy verme hakkı verilmiş, kast sistemi ortadan kaldırılmış, eğitim reformu yapılmış, samuraylar silahsızlandırılmış, modern bir ordu ve donanma kurulmuştur. Japonya modern bir devlet kurduktan sonra Batılı ülkeler gibi yayılmacı ve emperyalist politikalar benimseyip Doğu Asya bölgesinde büyük bir imparatorluk kurmayı hedeflemiştir. Birinci Dünya Savaşı'ndan önce Kore ve Tayvan'ı ilhak etmiş, 1937'de ise Çin'i işgale başlamıştır. 1940'larda, savaş süresince, Doğu Asya bölgesinde Batılı ülkelerin sömürgesi olan birçok ülkeyi işgal etmiş, ABD'yi bombalayarak savaşa dâhil olmasına sebep olmuştur.

İkinci Dünya Savaşı'nda yenilen Japonya, savaş sonrasında tam yedi yıl Amerikan işgal güçleri tarafından yönetilmiştir. 1952'de tekrardan bağımsızlığını kazanan Japonya'nın günümüzdeki hükümet yapısı parlamenter monarşidir. Devlet başkanı imparator, hükümetin başı da başbakandır. Ancak imparator siyasette etkin bir aktör olmayıp sınırlı yetkilere sahip, milletin birliğini temsil eden bir semboldür. Ayrıca Japon İmparatoru Şinto dini nezdinde en yüksek mertebede olan Şinto rahibidir. İmparatorluk kalıtsal yol ile devredilir.

Birçok siyasi parti seçimlere katılmaktadır, fakat savaş sonrası dönemin büyük bir kısmında ülkeyi tek başına yöneten Liberal ve Demokratik Parti (LDP) Japonya'nın en büyük partisidir. 1955'de kurulan muhafazakâr sağ parti LDP 1993'e kadar aralıksız olarak tek başına iktidarda kalmayı başarmıştır. 1999'dan beridir Yeni Temiz Hükümet Partisi (*Komeito/daha sonra New Komeito*) ile koalisyon hükümeti kurarak iktidarda kalmayı başarmıştır. Japon parlamentosu (Diet) iki yapılı meclisten oluşmaktadır. Daha güçlü olan alt meclis temsilciler meclisidir. Üst

meclis danışma meclisidir. Başbakan alt mecliste en çok sandalyeye sahip partinin lideri olup kabineyi belirler, kabine yürütmeden sorumludur ve alt meclise hesap verir.

Japonya'nın savaş sonrasında 1947'de kabul edilen Anayasası, yerel kamu kurumlarına büyük ölçüde özerklik tanımaktadır. Üyeleri halk tarafından doğrudan seçilen yerel meclisler önemli yetkilere sahiptir. Japonya 47 eyaletten oluşmaktadır. Eyaletler vali ve meclisler ile yönetilmektedir. Eyaletler daha küçük yapılara bölünmektedir. Büyükten küçüğe doğru: şehir, kasaba ve köy olarak sıralanmaktadır. Her yerel yönetim biriminin kendi belediye başkanı veya başkanı ve meclisi vardır.

B. Ekonominin Genel Durumu

Temel Ekonomik Göstergeler (2023)

GSYİH	4,230 milyar $
Kişi başına düşen GSYİH	33,950 $
GSYİH Büyüme Oranı	% 2
Devletin Genel Net Borçlanmasının GSYİH oranı	171
Enflasyon Oranı	% 2,9
İş gücü	69 milyon 20 bin
İşsizlik oranı	%2,6
GSYİH dağılım oranı	Hizmet %70,1, Sanayi %28,9, Tarım % 1

Kaynak: Asya Kalkınma Bankası

İkinci Dünya Savaşı sonrası çöken ekonomi yeniden yapılandırmak ve istikrara kavuşturmak için büyük mücadele verilmiştir. Savaş sonrasında Amerikan işgal güçleri ülkede büyük çaplı arazi ve çalışma reformları yaparak ülkeyi kendi kendine yetebilecek düzeye getirmeye çalışmıştır. 1950'de ortaya çıkan Kore Savaşı Japon mallarına yönelik büyük bir talep doğurmuş ve iç yatırımın da artmasına katkı sağlamıştır. Japonya bu dönemden itibaren ihracata odaklanmış ve 1979-80 arası dönem hariç uzun bir dönem büyük dış ticaret fazlası elde etmiştir. 1960'larda Japon ekonomisi büyük bir büyüme kaydetmiştir.

1970'lerde, petrol krizi, işgücü maliyetinin artması, küresel seviyede Japon mallarına olan talebin düşmesi ve Japon yeninin değerinin artması ile beraber ekonomik büyüme gerilemiştir. Bu dönem, Japonya büyük ithalat kısıtlamaları getirmiştir. 1980'lere gelindiğinde Japonya'daki yaşam standartları diğer sanayileşmiş ülkelerdeki kadar iyileşmiştir. 1985'de, Plaza

Anlaşmaları çerçevesinde Japonya yenin Amerikan dolarına karşı değer kazanmasını kabul etmiş ve sonuçta yen iki kat değer kazanmıştır. Yenin değerinin artması Japon firmalarının üretim merkezlerini yurt dışına kaydırmalarına neden olmuştur. Aynı zamanda, hisse senetleri ve konut fiyatlarında görülen büyük artışa 'balon' adı verilmiştir. 1990'larda patlayan balon, konut ve hisse sendi fiyatlarında büyük düşüşe neden olmuş ve Japon ekonomisi gerileme dönemine girmiştir. 2000'lere girildiğinde ekonomik büyüme oranı artmakla beraber aralıklı gerilemeler yaşanmıştır. Japonya, 2007-08 ekonomik krizinden tıpkı diğer ülkeler gibi olumsuz yönde etkilenmiştir. Küresel çaptaki ekonomik kriz nedeniyle Japon ürünlerine olan talep düşmüş, bu da ihracata dayalı Japon ekonomisini olumsuz etkilemiştir. Günümüzde, Japonya Dünya'nın en büyük dördüncü ekonomisi olup, kişi başına düşen milli gelirin en yüksek olduğu ülkelerden biridir. 2007-08 ekonomik krizine kadar olan dönemde her yıl ticaret fazlası kaydetmiştir.

Ekonominin dayandığı sektörler (2023):

- Tarım: % 1
- Sanayi: % 28,9
- Hizmetler: % 70,1

Japon ekonomisinin en büyük özelliklerinden biri imalatın nicelik, nitelik ve çeşit bakımından gelişmesidir. İmalat ağır sanayi ve yüksek işleme tekniklerine dayalıdır. Japonya, Dünya'nın önde gelen gemi ve otomobil imalatçısıdır. Ayrıca, ham çelik, sentetik lastik, alüminyum, sülfürik asit, plastik, çimento, kâğıt hamuru ve kâğıt, kimyasal ve petrokimyasal üretiminde de ileridir. Japonya, Dünya'daki en büyük ve en gelişmiş endüstriyel tesislere sahiptir. Ekonomik büyümesini büyük ölçüde motorlu araç, demir çelik, makine, robot ve fotoğraf makinası ve kamera gibi hassas donanım üretimine borçludur. Dünya'nın en ileri elektronik ürünleri, bilgisayarlar ve mikro elektronik ve telekomünikasyon araçları ve tüketici malları Japonya'da bulunmaktadır. Ancak son yıllarda, üretimde Çin, Kore ve diğer Güney Asya ülkeleri ile rekabet etmektedir.

Japonya'da iş gücü 68 milyon 629 bin civarı olarak tespit edilmiştir (2021). Japon ekonomisinin temel özelliği tam istihdam sağlamasıdır. 2023'de işsizlik oranı %2,6'dir. İnşaat, gemi yapımı, yaşlı bakımı, yiyecek ve içecek paketleme ve tarım gibi sektörlerde işgücü eksikliği yaşanmaktadır. İşgücünü gidermek adına başta Güneydoğu Asya ülkeleri olmak üzere birçok gelişmekte olan ülkeden geçici göçmen işçi kabul edilmektedir.

Japonya, doğal kaynaklar ve mineral açısından fakir bir ülkedir. Doğal enerji kaynakları açısından tamamen diğer ülkelere bağımlıdır. Diğer sanayileşmiş ülkelerde olduğu gibi kişi başı elektrik üretimi fazladır. En büyük enerji kaynağı neredeyse tamamı ithal edilen petroldür. Bunu takiben kömür ve doğal gaz ve sıvılaştırılmış doğal gaz gelmektedir. Japonya'nın elektrik gücünün büyük bir kısmı termik santrallerden karşılanmaktadır. 1970'lerde Japonya nükleer enerji üretimine de geçmiş, ülkenin tükettiği enerjinin üçte biri nükleer santrallerden karşılanır hale gelmiştir. 2011'deki Büyük Doğu Japonya depreminden sonra yaşanılan nükleer felaket sonucu, nükleer enerji kullanımı bir süre durdurulmuştur. Günümüzde 10 tane nükleer reaktör aktif halde olup ülkede tüketilen enerjinin % 24'ünü karşılamaktadır.

Tarım ülkedeki üretimin % 1'i civarını oluşturmaktadır. Tarım sektöründe istihdam oranı da diğer sektörlere göre oldukça düşüktür. Japonya tarım ürünleri açısından yurt dışına bağımlıdır. Ülkenin bol yağış alması, ılıman bir iklime sahip olması ve ırmakların bol olmasından ötürü gelişmiş olan sulama sistemi nedeniyle başlıca tarım ürünü pirinçtir. Yerel pirinç üretimi devlet tarafından korunmaktadır. Bunun yanında buğday, arpa, patates, meyve, sebze ve çay üretilmektedir. 1999'da pirinç ithalatına getirilen yasak kaldırılmış fakat yüksek gümrük tarifeleri uygulanmaya devam etmektedir. Pirinç Japon yemek kültürünün ana öğesi olduğundan, Japon tüketiciler yabancı menşeili pirinci daha az tercih etmektedirler. Ülkedeki başlıca besin kaynağı balıktır. Kirlilik ve aşırı balıkçılık nedeniyle özellikle Japon İç Denizi'nde yerel balık kaynakları büyük ölçüde tükenmiştir. Japonya derin sularda balık yakalamaktadır, fakat bu da deniz kıyılarında 200 deniz mili kadar ekonomik bölge iddia eden komşu devletler ile sorunlara yol açmaktadır.

C. Dış Ticaret

Genel Durum

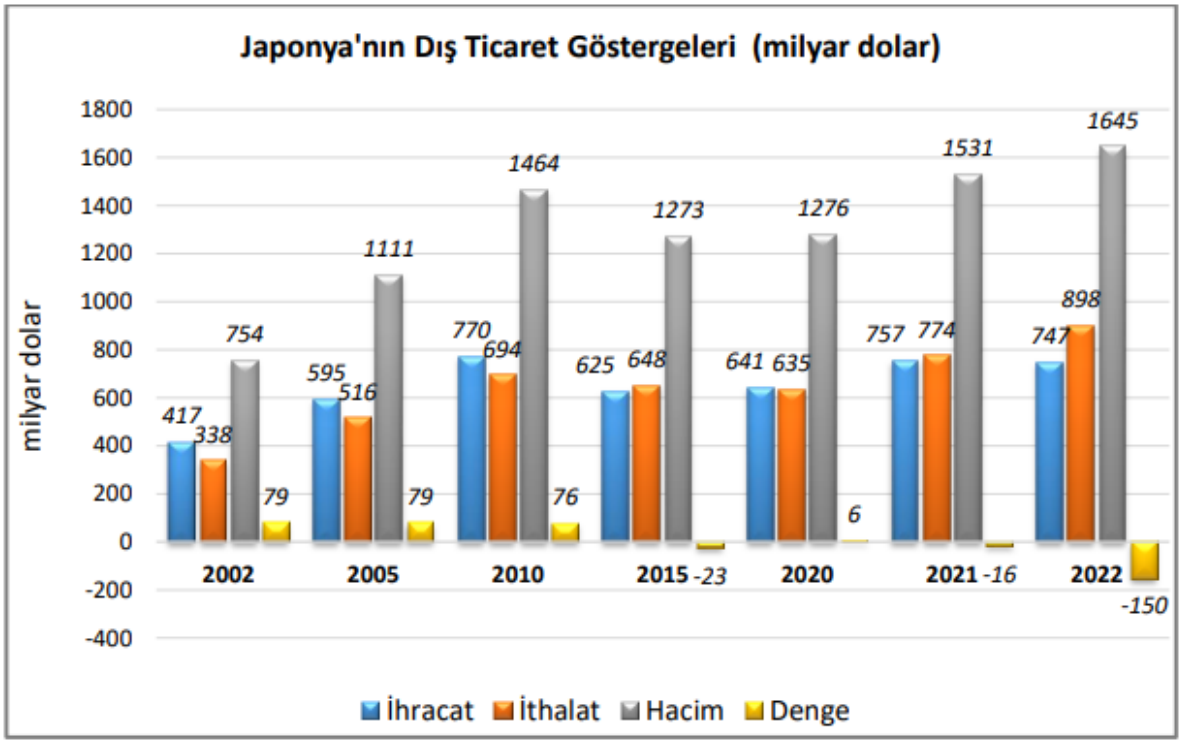

Kaynak: Trademap

Japonya toplam dış ticaret hacmi 2020 yılında 1,276 milyar dolar olup 2021 yılında ise 1,530 milyar dolar olmuştur. Japonya genel olarak hammadde ve ara mal ithal edip mamul ürün ihraç eden bir ekonomidir. Japonya'nın en büyük ticaret alanı Asya bölgesidir.

İhracat

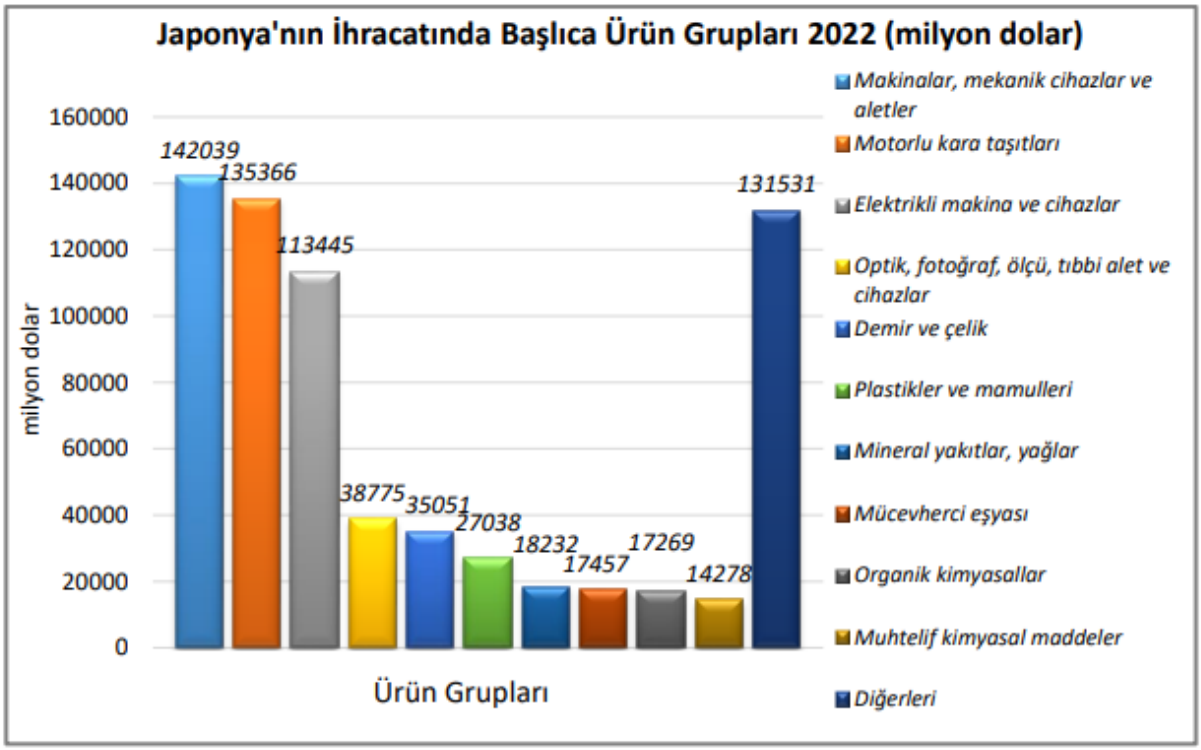

Kaynak: Trademap

İthalat

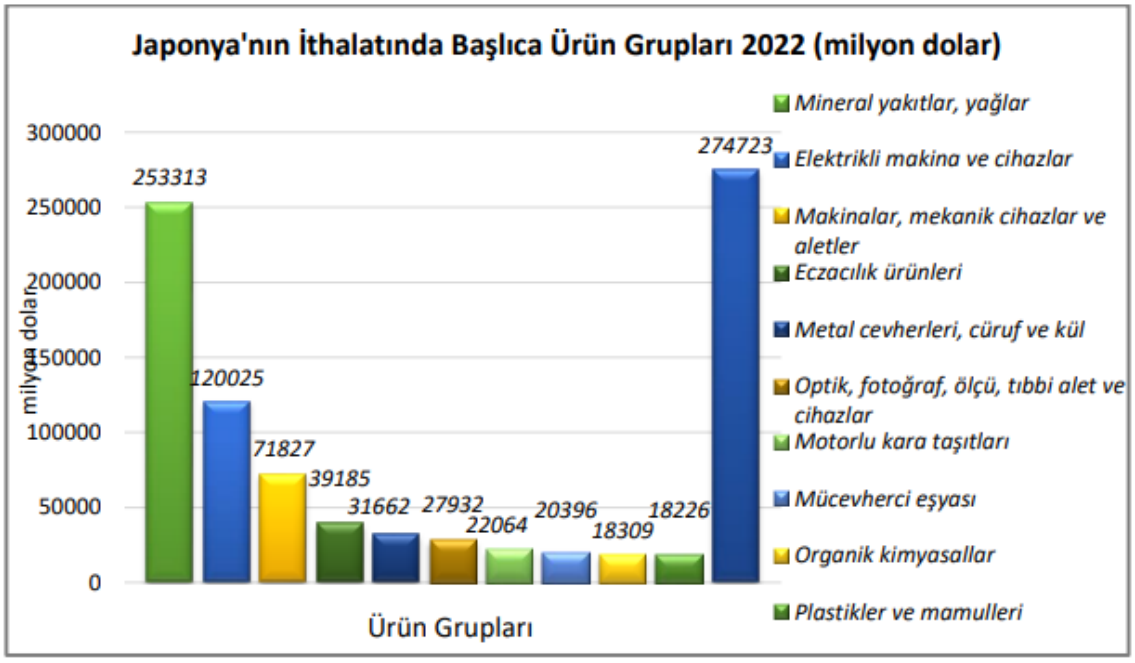

Kaynak: Trademap

Başlıca Ülkeler İtibari ile Dış Ticaret

İhracat

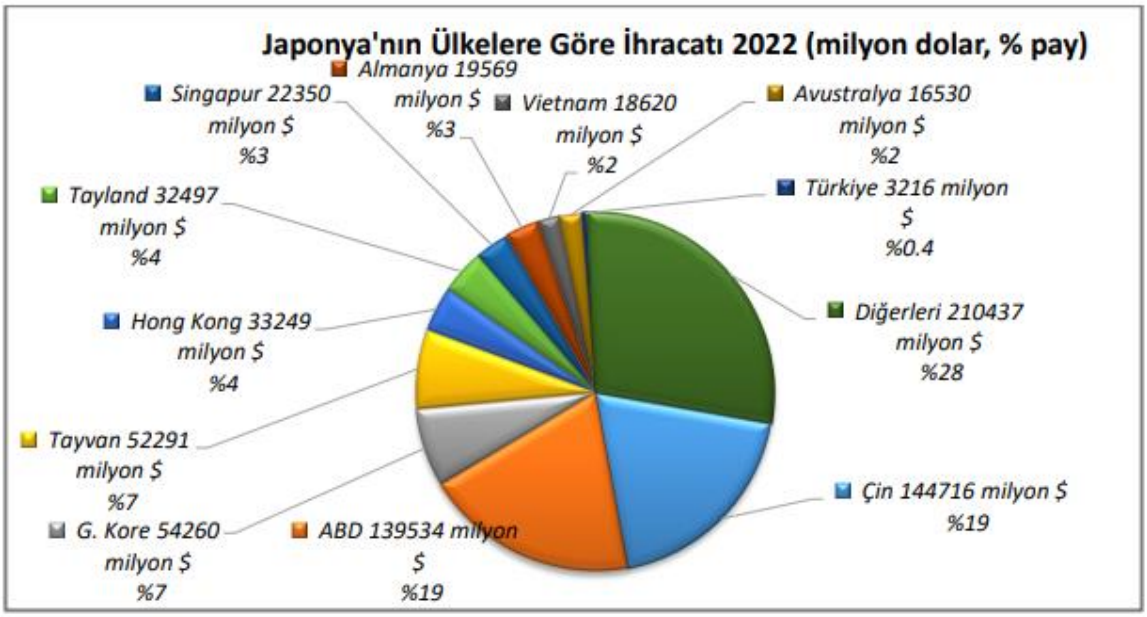

Kaynak: Trademap

İthalat

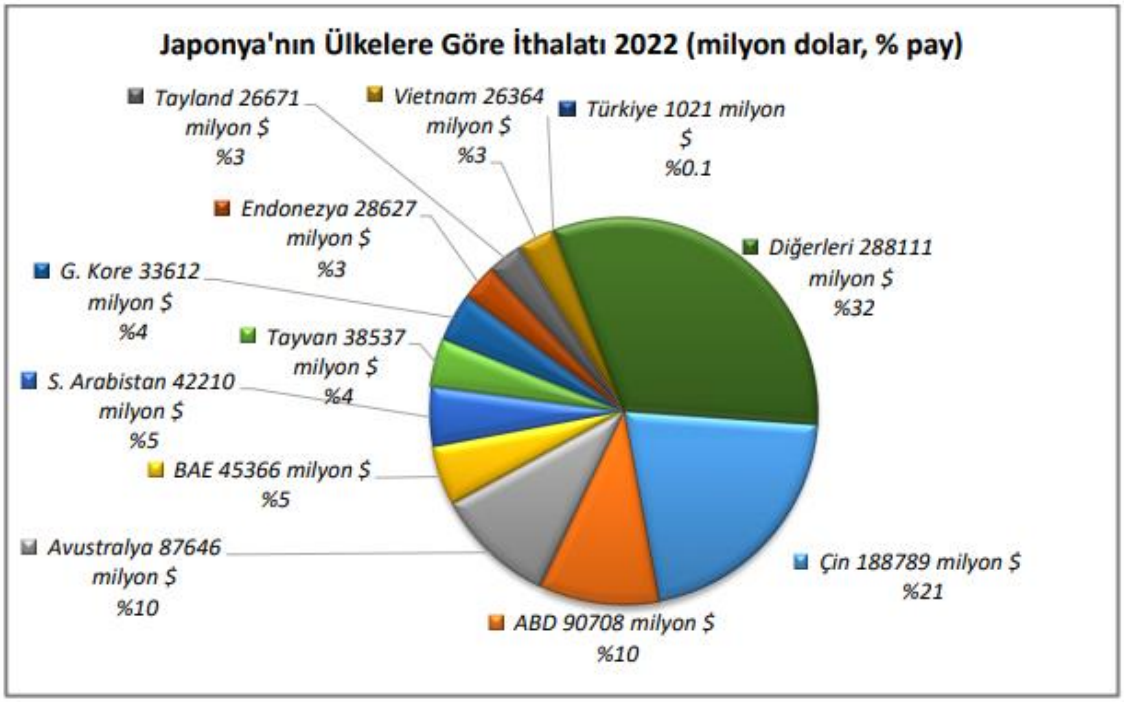

Kaynak: Trademap

D. Dış Ticaret Politikası

DTÖ üyesi olan Japonya serbest, adil ve kurallara dayalı uluslararası ticaret sistemini desteklemektedir. Hammadde ve doğal kaynaklar açısından fakir bir ülke olan Japonya İkinci Dünya Savaşı sonrasındaki hızlı ekonomik büyümesini dış ticarete borçludur.

Japonya, Singapur, Malezya, Filipinler, Tayland, Brunei, Endonezya, Vietnam, Hindistan, Moğolistan, Meksika, Şili, Peru, Avustralya, İsviçre ve AB ile olanlar da dahil olmak üzere 21 serbest ticaret anlaşması (STA) ve ekonomik ortaklık anlaşması (EPA) imzalamıştır. Japonya ayrıca Kolombiya ve Türkiye ile EPA'lar, Çin ve Güney Kore ile de bölgesel bir STA müzakere etmektedir.

Trans-Pasifik Ortaklığı için Kapsamlı ve Aşamalı Anlaşma (CPTPP), onaylayan ilk altı ülke olan Japonya, Kanada, Avustralya, Meksika, Yeni Zelanda ve Singapur arasında 30 Aralık 2018'de, Vietnam'da 14 Ocak 2019'da ve Peru'da 19 Eylül 2021'de yürürlüğe girmiştir.

Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık (RCEP), 6 ASEAN üyesi ülke (Brunei, Kamboçya, Laos, Singapur, Tayland ve Vietnam) ve 4 ASEAN üyesi olmayan ülke (Avustralya, Çin, Japonya ve Yeni Zelanda) dâhil olmak üzere 15 katılımcı ülkeden 10'u tarafından onaylanarak 1 Ocak 2022 tarihinde yürürlüğe girmiş ve Güney Kore'de 1 Şubat 2022 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Japonya, gelişmiş ekonomi üyeleri için APEC çapında serbest ticaret ve yatırım kurmayı amaçlayan Asya-Pasifik Ekonomik İşbirliği'nin (APEC) bir üyesidir.

Türkiye ve Japonya Arasında İmzalanan ve Yürürlükteki Anlaşmalar ve Protokoller:

- Ticaret ve Tediye Anlaşması (1955)
- Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (1992)
- Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması (1994)

İthalat Rejimi

Çoğu mal için ithalat lisansı gerekmez ve Japonya'ya serbestçe ithal edilebilir. İthal mallar için gümrük tarifesi ve tüketim vergisi ödenmelidir. Bu vergilere ek olarak, ürün bazlı ek vergiler de olabilmektedir. İthal edilecek ürünün Gümrük Genel Müdürlüğü'ne deklare edilmesi gerekmekte ve gerekli kontroller gerçekleştirildikten ve ilgili ürüne ait gümrük vergileri ödendikten sonra ithalat izni verilmektedir.

Tehlikeli maddeler, hayvanlar, bitkiler, çabuk bozulan ürünler ve bazı durumlarda yüksek değerli ürünler gibi belirli mallar için ithalat lisansı gereklidir. Bazı balık ürünleri ve Ozon Tabakasını İncelten Maddelere İlişkin Montreal Protokolü'nde listelenen kontrollü maddeler de dâhil olmak üzere ithalat kotalarına tabi ürünler için de lisans gerekmektedir.

İthalat Yasağı ve Kısıtlamaları

Japonya, narkotik, ateşli silahlar, patlayıcılar, sahte para, pornografi ve fikri mülkiyet yasalarını ihlal eden ürünler de dâhil olmak üzere belirli ürünlerin ithalatını yasaklamaktadır. Buna ek olarak, Japonya tıbbi ürünler, ilaçlar, tarım ürünleri ve kimyasallar da dâhil olmak üzere belirli ürünlerin satışına veya kullanımına kısıtlamalar getirmektedir. Yasaklı ürünler hakkında daha fazla bilgi Japonya Gümrüğü web sitesinde bulunabilir.

Bazı ithal malların Japonya'nın sanayisi, ekonomisi, hijyeni veya kamu güvenliği ve ahlakı üzerinde olumsuz etkisi olduğu düşünülmektedir. Bunlar, çeşitli yerel yasa ve yönetmeliklerle belirlenen özel ithalat kısıtlamalarıyla karşı karşıyadır. Bu mallar için ithalat izni veya ön onay almak için denetim veya diğer gereklilikler yerine getirilmelidir.

Kısıtlanan ürünler arasında - bunlarla sınırlı olmamak üzere - belirli tarım ve et ürünleri, nesli tükenmekte olan türler ve uluslararası ticareti uluslararası anlaşmalarla yasaklanmış fildişi, hayvan parçaları ve kürk gibi ürünler yer almaktadır. Ayrıca kişisel kullanıma yönelik ilaçların iki aylıktan fazla ve benzer kozmetik ürünlerin 24 birimden fazla ithal edilmesine ilişkin kısıtlamalar da bulunmaktadır.

Bu kısıtlı ürünler için Japon Gümrüğü, Japonya'ya sevkiyattan önce ürünün ithalata uygun olup olmadığını incelemekte ve değerlendirmektedir. Bazı kimyasalların ve diğer katkı maddelerinin gıda ve kozmetik ürünlerinde kullanımı "pozitif liste" yaklaşımı kapsamında sıkı bir şekilde düzenlenmektedir. ATA Karne Sistemi kapsamında, ticari ve sergi numuneleri ile profesyonel ekipmanlar vergi ödemeksizin ülkeye kabul edilebilmektedir.

Gümrük Tarife ve Vergileri

Japonya'nın ortalama gümrük tarifesi, tarım dışı ürünler için yaklaşık %2,5 ile dünyadaki en düşük tarifelerden biridir. Eksiksiz bir tarife cetveli Japonya Gümrük web sitesinde (https://www.customs.go.jp/english/summary/tariff.htm) bulunabilir. Japonya, aşağıdaki kriterlerden bir veya daha fazlasını karşılayan bir ülke veya bölgeye En Çok Kayrılan Ulus (MFN) statüsü veya tercihli muamele tanır:

- DTÖ üyesi;
- Gümrük Tarife Kanunu'nun 5. Maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu Kararı'nın bir hükmü kapsamında olması;
- Japonya ile ikili bir anlaşmaya sahip olması halinde.

Japonya, çoğu bilgi teknolojisi ürününde tarifelerin kaldırılmasını amaçlayan DTÖ Bilgi Teknolojisi Anlaşmasını imzalamıştır. Gümrük vergilerinin yanı sıra, çok çeşitli mal ve hizmetlerden %10 oranında tüketim vergisi alınmaktadır. İthal edilen içki ve tütün ürünlerinden ek vergiler alınmaktadır.

Tarifeler genel olarak düşük olmakla birlikte, Japonya'da ithalatı engelleyen, Japonya'ya özgü teknik standartlara ilişkin kurallar, ön deneyim gereklilikleri, yerel olarak üretilen ürünleri destekleyen düzenlemeler, resmi ve gayri resmi karteller gibi tarife dışı engeller bulunmaktadır.

Gümrük Gereklilikleri ve Belgeler

Japonya'da gümrük işlemleri için bir dizi belge gereklidir. Bir ithalat (gümrük vergisi ödeme) beyan formu aşağıdaki belgelerle birlikte Japonya Gümrüğüne sunulmalıdır:

- Fatura
- Konşimento veya Hava Konşimentosu
- Sigorta sertifikası
- Navlun hesabı
- Paket listesi
- Gümrük Kanunu dışındaki kanun ve yönetmeliklerin gerektirdiği izin veya onay (belirli malların ithalatı bu kanun ve yönetmelikler kapsamında kısıtlandığında);
- Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi ve menşe sertifikaları (tercihli bir oranın geçerli olduğu durumlarda)
- Gümrük vergisi ve özel tüketim vergisi indirimleri veya muafiyetlerine ilişkin beyan (söz konusu indirim veya muafiyet mallar için geçerli olduğunda);
- Gümrük vergisi ödeme makbuzları (ilgili malların gümrüğe tabi olduğu durumlarda).

Ticari fatura, gönderici ve alıcının isimlerini ve sevkiyattaki her bir malın ayrıntılarını içermelidir. Paketleme listesi her bir konteynerin içeriğini ve metrik ölçülerde brüt ve net ağırlıklarını içermelidir.

Etiketleme ve İşaretleme Gereklilikleri

Japon Ölçüm Yasası, ithal edilen tüm ürünlerin ve sevkiyat belgelerinin metrik ağırlık ve ölçüleri göstermesini gerektirmektedir. Japon yasaları tekstil ürünleri, elektrikli aletler ve cihazlar, plastik ürünler ve çeşitli ev ve tüketim malları için etiket gerektirmektedir. Genel olarak, çoğu ithal ürün için etiketleme gümrükte değil, satış noktasında gereklidir. Çoğu ürün için menşe ülke etiketlemesi gerekli değildir, ancak bazı içecek ve gıdalar için etiketleme ve doğru bilgilerin işaretlenmesi gerekmektedir. Menşe ülkesi dışındaki ülkelerin veya bayrakların ve/veya menşe ülkesi dışındaki üreticilerin veya tasarımcıların isimlerini gösteren yanlış veya yanıltıcı etiketlere izin verilmez.

Ürün sertifikasyonu ve etiketleme gerektiren çok sayıda Japon yasası vardır. Bu gereklilikler hakkında bilgi için JETRO'nun Endüstriyel Ürünler İthalat Yönetmeliği 2009 El Kitabına (https://www.jetro.go.jp/ext_images/en/reports/regulations/pdf/industry2009e.pdf) başvurulabilir.

Standartlar

İthal edilen ürünler ürün testine tabi tutulur ve öngörülen standartlara uygunluk sertifikası olmadan Japonya'da satılamaz. Bunlar iki kategoriye ayrılır: teknik düzenlemeler (veya zorunlu standartlar) ve zorunlu olmayan gönüllü standartlar. Yönetmeliklere ve standartlara uygunluk, denetim sonuçlarının onay (sertifika/kalite işareti) verilip verilmeyeceğini belirlediği bir sertifikasyon sistemi tarafından da yönetilir.

Bir Japon temsilci veya ortağın, Japonya'da bir ürünün satışını etkileyebilecek çok çeşitli mevzuatın tamamen farkında olması önemlidir. Japonya'daki ürünler için geçerli olan standartları belirleyen başlıca yasalar şunlardır: 1) Elektrikli Aletler ve Malzeme Güvenliği Yasası; 2) Tüketici Ürünleri Güvenliği Yasası; 3) Gıda Sanitasyon Yasası; 4) İlaçlar ve Tıbbi Cihazlar Dâhil Ürünlerin Kalite, Etkinlik ve Güvenliğini Sağlama Yasası ve 5) Bina Standartları Yasası.

METI tarafından yönetilen Japonya Endüstriyel Standartlar Komitesi (JISC), Japonya'da standartların belirlenmesinde merkezi bir rol oynamaktadır. Şu anda Japonya'da ve denizaşırı ülkelerde JIS tarafından akredite edilmiş 25 belgelendirme kuruluşu bulunmaktadır. JIS Markası Sertifikasyon Programı hakkında daha fazla bilgi için JISC'ye bakınız (https://www.jisc.go.jp/eng/).

Japonya Tarım Standartları (JAS) işareti, gönüllü ancak yaygın olarak kullanılan bir başka ürün kalitesi ve etiketleme işaretidir. JAS, içecekler, işlenmiş gıdalar, orman ürünleri, tarımsal ürünler, hayvancılık ürünleri, sıvı ve katı yağlar, balıkçılık endüstrisi ürünleri ve tarım, ormancılık ve balıkçılık endüstrisi hammaddelerinden yapılan işlenmiş ürünler için geçerlidir. JAS ürünleri listesi ve JAS ürünlerinin Japonya'ya nasıl ihraç edileceğine ilişkin daha fazla ayrıntı Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık Bakanlığı web sitesinde bulunabilir (https://www.maff.go.jp/e/policies/standard/jas/).

İhracat Rejimi

Japonya'da ürün ihracatı yapacak olan firma veya kişi, ürünün niteliği, miktar, değer, fiyat ve diğer önemli özellikle ile ilgili olarak Gümrük Genel Müdürlüğü'ne bilgi vermesi gerekmekte olup, söz konusu kontrol tamamlandıktan sonra ihracat izni alınabilmektedir.

E. Türkiye ile Ticaret

Türkiye'nin Japonya'ya İhracatında Başlıca Ürünler

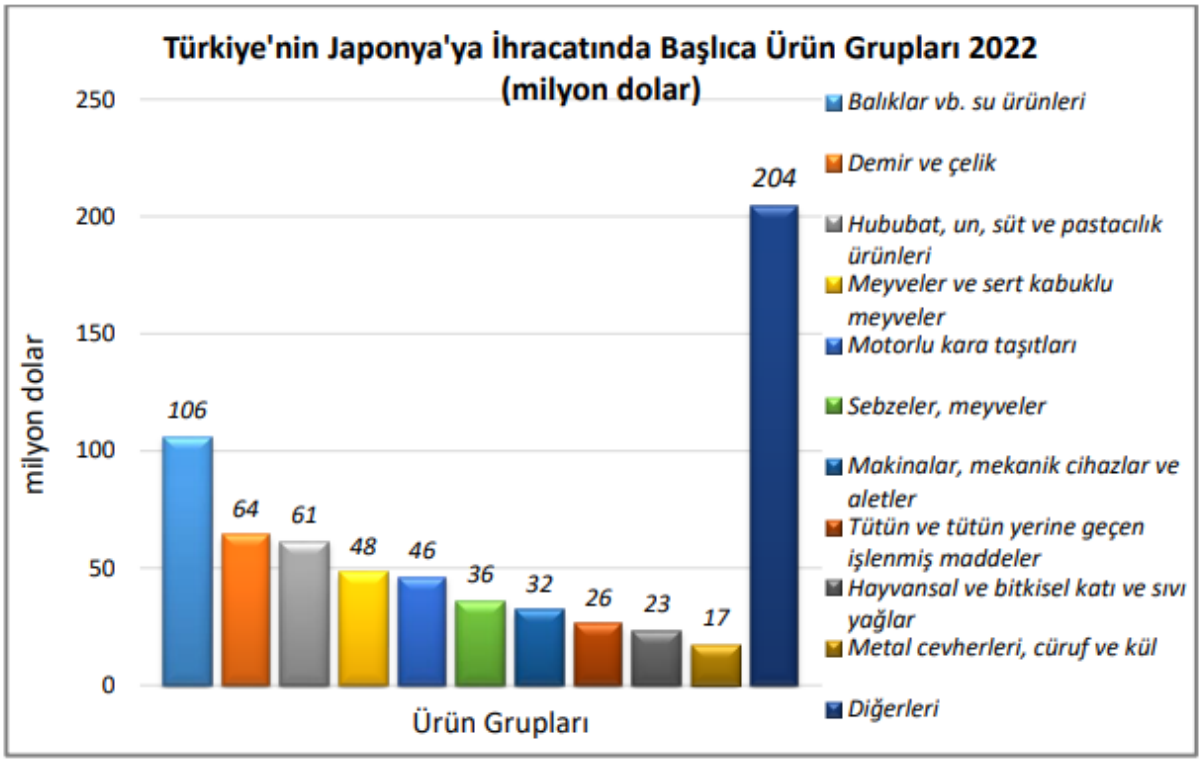

Kaynak: Trademap

Türkiye’nin Japonya’dan İthalatında Başlıca Ürünler

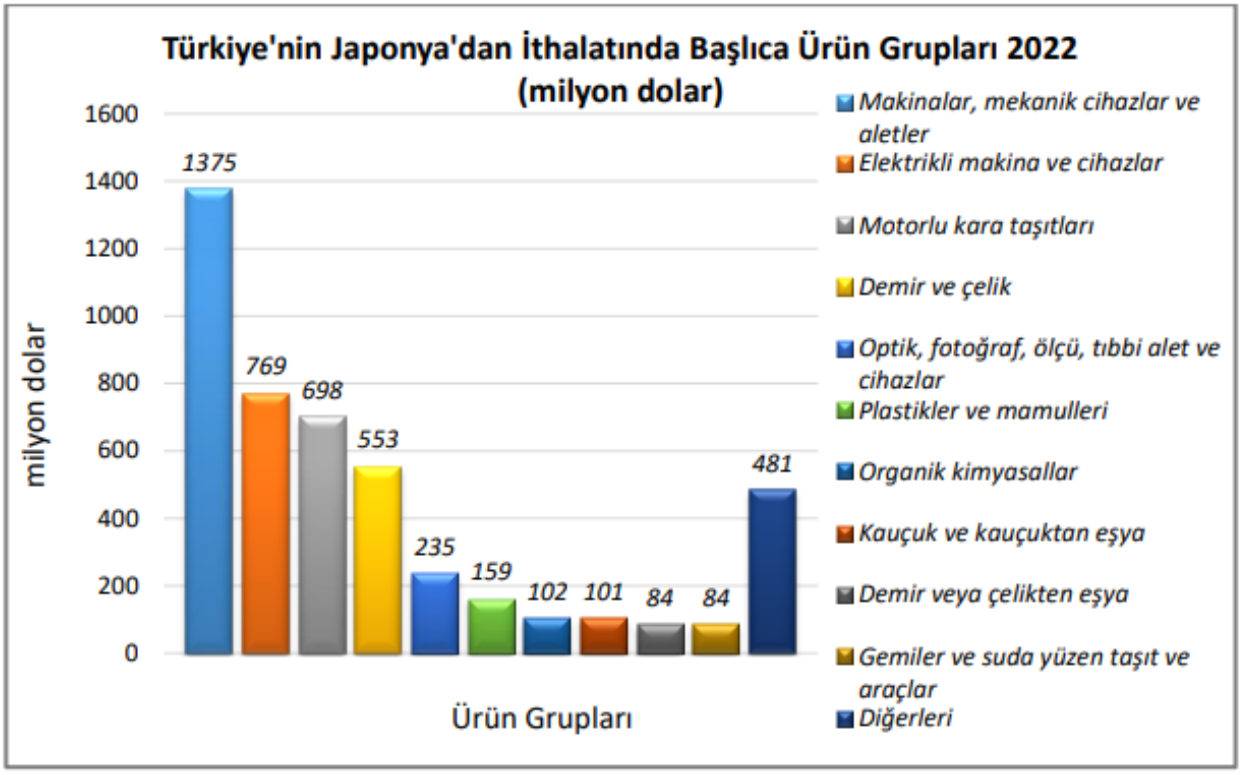

Kaynak: Trademap

F. Diğer Faydalı Bilgiler

Vize

Türkiye ile Japonya arasındaki "Vize Muafiyet Anlaşması" uyarınca, turizm ve iş ziyareti amacıyla Japonya'ya seyahat eden TC vatandaşları 3 ay süreyle vizeden muaftır. Öte yandan, Japonya'ya uzun süre ikamet etmek ve çalışmak amacıyla seyahat edecek vatandaşların, Türkiye'den ayrılmadan önce mutlak suretle statülerine uygun vize almaları gerekmektedir.

Diğer taraftan, Kovid-19 tedbirleri nedeniyle Japonya’ya hâlihazırda turistik amaçlı seyahat gerçekleştirilmesi mümkün olamamaktadır. T.C. Vatandaşlarının Japonya’ya seyahat etmeden önce Kovid-19 bağlamında Japonya makamlarınca alınmış olan ve ülkeye girişte uygulanan kısıtlamalar hakkında Japonya’daki temsilciliklerimizin tavsiye ve uyarılarını dikkate almaları uygun olacaktır.

Önemli Temsilcilikler

Türkiye Cumhuriyeti Tokyo Büyükelçiliği:

Telefon: + 81 3 3470 6723

Faks: +81 3 3470 6280

E-posta adresi: embassy.tokyo@mfa.gov.tr

Posta Adresi: T.C. Büyükelçiliği 2 Chome-33-6 Jingumae, Shibuya City, Tokyo 150-0001, Japan

Türkiye Cumhuriyeti Nagoya Başkonsolosluğu

Telefon: +81 5 2263 6200

Faks: +81 5 2263 6201

E-posta adresi: nagoya@mfa.gov.tr

Posta Adresi: KS Iseya, Building 4F, 3 Chome-21-23 Sakae, Naka Ward, Nagoya, Aichi 460-0008, Japan

Ankara Japonya Büyükelçiliği

Telefon: +90 312 446 05 00

Faks: +90 312 437 18 12

E-posta adresi: ryoji@an.mofa.go.jp

Posta Adresi: Japonya Büyükelçiliği, Reşit Galip Caddesi, No: 81, G.O.P., 06680, Çankaya, Ankara

İstanbul Japonya Başkonsolosluğu

Telefon: +90 216 922 0270

Faks: +90 212 317 4604

E-posta adresi: Esentepe Mah. Büyükdere Cad. No. 209, Tekfen Tower Kat 10 4. Levent/Şişli 34394 İstanbul, Türkiye

G. Kaynakça

Asian Develeopment Bank, Japan Fact Sheet: https://www.adb.org/sites/default/files/publication/27772/jpn-2022.pdf

CIA World Factbook, Japan: https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/japan/

International Monetary Fund, Japan: https://www.imf.org/external/datamapper/profile/JPN

T.C Ticaret Bakanlığı, Japonya: Ülke Profili: Japonya https://ticaret.gov.tr/data/635147a413b8760a543229ac/Japonya%20Ülke%20Profili%202023.pdf

Trademap: https://www.trademap.org/Index.aspx